

وَعَلَىٰ عِبَادِ الْمَسِيحِ الْمَوْعُودِ

تَحْمَدُهُ وَنُصَلِّي عَلَىٰ رَسُولِهِ الْكَرِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 30.03.2018

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਚੇਤੇ ਰਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੀ ਬੈਅਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਦ ਫਿਰ ਸਹਾਬਾ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਲਾਗੂ ਕਰੋ, ਫਿਰ ਹੀ ਉਹ ਸੁੰਦਰ ਸਮਾਜ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹਦੀ ਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਦ ਕਾਇਮ ਹੋਣਾ ਸੀ

ਮੁਕਰੱਮ ਬਿਲਾਲ ਅਦਲਬੀ ਸਾਹਬ ਆਫ਼ ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਮੁਕਰੱਮਾ ਸਲੀਮਾ ਮੀਰ ਸਾਹਿਬਾ ਸਾਬਕਾ ਸਦਰ ਲਜਨਾ ਕਰਾਚੀ ਦਾ ਸਦਭਾਵਨਾ ਭਰਪੂਰ ਵਰਨਣ

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 30 ਮਾਰਚ 2018 ਈ. ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਬੈਤੁਲ ਫ਼ਤੂਹ ਮੋਰਡਨ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ।

ਤਸ਼ਹੁਦ, ਤਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਇਕ ਸਹਾਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਬਿਨ ਅਬਦੁਲੱਹ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਉਮਰੋ ਬਿਨ ਹਰਾਮ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ । ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਉਮਰੋ ਬਿਨ ਹਰਾਮ ਉਹੋ ਸਹਾਬੀ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਦੇ ਵਰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜੁਮਏ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਇਹਨਾ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਬਾਦ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ? ਦੱਸੋ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਕਰਾਂ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹੇ, ਅਲੱਹ ! ਮੇਰੀ ਇਛਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੇਰੇ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਜਾਵਾਂ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਰਤਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ । ਸੋ, ਇਸ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਮਿਆਰ ਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸਾਧਾਰਣ ਵਰਤਾਉ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਬਿਨ ਅਬਦੁਲੱਹ ਨੇ ਬਚਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੈਅਤੇ ਉਕਬਾ ਸਾਨੀਆ ਸਮੇਂ ਬੈਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਉਮਰੋ ਬਿਨ ਹਰਾਮ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਵਰਨਣ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਯਹੂਦੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਕਰਜ਼ਾ ਬਾਗ਼ ਦੇ ਫਲ ਵੇਚਕੇ ਦੇ ਦੇਣਾ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ।

ਉਸ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਸੀ ਕਿ ਬਾਗਾਂ ਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਜ਼ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਜ਼ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਬਿਨ ਅਬਦੁਲੱਹ ਰਿਵਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਦੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਖਜ਼ੂਰਾਂ ਦੇ ਬਾਗ ਦਾ ਨਵਾਂ ਫਲ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੈਂਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਲ ਲੰਘ ਗਿਆ ਪਰ ਫਲ ਘੱਟ ਰਿਹਾ । ਉਹ ਯਹੂਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਆ ਗਿਆ । ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁਹਲਤ ਮੰਗੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਸਹਾਬਾ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਚਲੋਂ ਅਸੀਂ ਯਹੂਦੀ ਤੋਂ ਜਾਬਰ ਲਈ ਮੁਹਲਤ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ । ਆਪ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ ਸਣੇ ਮੇਰੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਆਏ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਯਹੂਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹੇ, ਅਬੁਲ ਕਾਸਮ ! ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਹਲਤ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗਾ । ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਇਹ ਰਵਈਆ ਦੇਖਕੇ ਆਪ ਨੇ ਖਜ਼ੂਰਾਂ ਦੇ ਰੁਖ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਚਕੌਰ ਲਾਇਆ, ਫਿਰ ਆਣਕੇ ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗੱਲ ਆਖੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਜਾਬਰ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹਿ ਅਨਹੁ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਬਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਖਜ਼ੂਰਾਂ ਤੋੜਕੇ ਆਪ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਖਾਧੀਆਂ । ਫਿਰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਜਾਫ਼ਰ ਤੁਹਾਡਾ ਜੋ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪਰ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ? ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਓਥੇ ਇਕ ਚਟਾਈ ਵਿਛਾ ਦਿਓ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਆਰਾਮ ਕਰਾਂ । ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਮੈਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ । ਆਪ ਓਥੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਸੌਂ ਗਏ । ਜੱਦ ਜਾਗੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫਿਰ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਖਜ਼ੂਰਾਂ ਲਿਆਇਆ । ਆਪ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਖਾਧੀਆਂ । ਫਿਰ ਖੜੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਨ ਮੰਨਿਆ । ਆਪ ਨੇ ਮੁੜ ਬਾਗ ਦਾ ਚਕੌਰ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਮੈਂਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜਾਬਰ ਖਜ਼ੂਰਾਂ ਦਾ ਫਲ ਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰੋ । ਮੈਂ ਫਲ ਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਖਜ਼ੂਰਾਂ ਦੇ ਰੁਖ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਰਹੇ । ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਫਲ ਤੋੜਕੇ ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਜ਼ੂਰਾਂ ਬਚ ਗਈਆਂ । ਮੈਂ ਹਜ਼ੂਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅਲੱਹ ਦਾ ਰਸੂਲ ਹਾਂ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਸੋ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਮਿਹਰ ਤੇ ਦੁਆ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਕਰਕੇ ਫਲ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਪੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਓਥੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸਹਾਬਾ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ । ਸੋ ਇਹ ਆਤਮਾ ਹੈ ਜੋ ਹਕੀਕੀ ਮੋਮਿਨ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖ਼ਾਸਾ ਹੈ । ਅਹਮਦੀ ਅਖਵਾਕੇ ਫਿਰ ਇਸ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਉਤਾਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ । ਕਈ ਸਾਲ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਸੋ, ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਚੇਤੇ ਰਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੀ ਬੈਅਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਦ ਫਿਰ ਸਹਾਬਾ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਲਾਗੂ ਕਰੋ ਫਿਰ ਹੀ ਉਹ ਸੁੰਦਰ ਸਮਾਜ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹਦੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਦ ਕਾਇਮ ਹੋਣਾ ਸੀ ।

ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮਹਤੱ ਬਾਰੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਤੋਂ ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਵਰਨਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਹਾਬੀ 'ਤੇ ਦੋ ਦਿਨਾਰ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਫ਼ਾਤ ਹੋ ਗਈ, ਇਸ 'ਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਆਪ ਇਸ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਇਸ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਹਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇਹ

ਜ਼ਾਮਨਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਜ਼ਿੱਮੇਦਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣ ਦੀ । ਫਿਰ ਆਪ ਨੇ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਫਿਰ ਉਸ ਜ਼ਿੱਮੇਦਾਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਦੋ ਦਿਨਾਰ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੱਮੇ ਲਏ ਸਨ ਉਹ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ ? ਸੋ, ਇਹ ਮਹਤੱ ਹੈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਪਰ ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਰਿਵਾਇਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੋਮਿਨ ਮਾਲ ਛੱਡ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਛੱਡ ਜਾਏ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤਰਕੇ (ਛੱਡੇ ਹੋਏ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ) ਵਿੱਚ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਾਂ ਬੇ-ਸਹਾਰਾ ਸੰਤਾਨ ਛੱਡ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬੇ ਸਹਾਰਾ ਸੰਤਾਨ ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਰਥਾਤ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਕਰੇਗੀ, ਜ਼ਿੱਮੇਦਾਰ ਲੋਕ ਇਹ ਕਰਨਗੇ । ਯਤੀਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਤਲਕੀਨ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਲਾਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅਕਾਰਣ ਹੀ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਹਤੱ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਸਾਕਾਂ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਿੱਮੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਰਤਮਾਨ ਇਸਲਾਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੱਮੇਦਾਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਯਤੀਮ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੇ । ਸੋ, ਇਹ ਇਸਲਾਮੀ ਹੁਕੂਮਤਾਂ ਲਈ ਇਕ ਪਾਠ ਹੈ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੂਜਾ ਦੇ ਜੋ ਹੱਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸਲਾਮੀ ਹੁਕੂਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਨ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਉਪੱਰ ਇਕ ਹੋਰ ਮਿਹਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਰਾਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਬਿਨ ਅਬਦੁਲੱਹੁ ਅੰਸਾਰੀ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਤੋਂ ਜੋ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਉਹ ਵਰਨਣ ਕਰਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ । ਜੱਦ ਅਸੀਂ ਮਦੀਨੇ ਵੱਲ ਪਰਤੇ ਤਾਂ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜੋ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਛੇਤੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਛੇਤੀ ਚਲਾ ਜਾਵੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਅਸੀਂ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਚਲੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉੱਠ ਉਪੱਰ ਸਵਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਰੰਗ ਭੂਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਸਨ । ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਠ ਅੜ ਗਿਆ । ਮੇਰੇ ਚਲਾਉਣ ਨਾਲ ਵੀ ਨ ਟੁਰਿਆ । ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਬਰ ਰਤਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਬੈਠੋ ਅਤੇ ਇਹ ਆਖਕੇ ਆਪਣੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਰੜੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰਬ ਲਾਈ ਤਾਂ ਉੱਠ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਉਛੱਲਕੇ ਚਲ ਪਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ । ਆਪ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਉੱਠ ਨੂੰ ਵੇਚਦੇ ਹੋ ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹਾਂ ਜੀ ਵੇਚਦਾ ਹਾਂ ।

ਜੱਦ ਅਸੀਂ ਮਦੀਨੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਆਪਣੇ ਕਈ ਸਹਾਬਾ ਸਣੇ ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਠ ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਫ਼ਰਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ । ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਆਪਦਾ ਉੱਠ ਹੈ । ਆਪ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਠ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਇਹ ਉੱਠ ਸਾਡਾ ਉੱਠ ਹੈ । ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲੱਲੱਹੁ

ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕਈ ਔਕੀਏ ਭੇਜੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਇਹ ਜਾਬਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ । ਫਿਰ ਆਪ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਹਾਂ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ । ਆਪ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਇਹ ਉਠ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਮਿਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਸ ਉਠ ਨੂੰ ਵੀ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ । ਇਹ ਮਿਹਰ ਸੀ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹਾਬਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਇਹਨਾ ਸਹਾਬਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਕਿ ਇਹਨਾ ਦੀਆਂ ਨੇਕੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਰੱਖੀਏ, ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰੀਏ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਹੁਣ ਮੈਂ ਦੋ ਮੁਖਲਿਸੀਨ (ਸੁਭਚਿੰਤਕਾਂ) ਦੇ ਸਦਗੁਣਾ ਨੂੰ ਵਰਨਣ ਕਰਾਂਗਾ । ਪਹਿਲੇ ਹਨ ਮੁਕਰੱਮ ਬਿਲਾਲ ਅਦਲਬੀ ਸਾਹਬ ਸੀਰੀਆ ਦੇ ਹਨ, ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਕਾਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਅਤੇ 17 ਮਾਰਚ 2018 ਈ. ਨੂੰ ਰਾਤ ਡੇਢ ਵਜੇ ਦਿਲ ਦੀ ਹਰਕਤ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ । (اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاٰجِعُونَ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਲੱਹਿ ਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਲੈਹਿ ਰਾਜਿਉਨ । ਬਿਲਾਲ ਸਾਹਬ 1978 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ । ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਪਰੀਚੇ ਹੋਇਆ । ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਦ ਇਹਨਾ ਨੇ ਬੈਅਤ ਕਰ ਲਈ । ਸਦਰ ਜਮਾਤ ਸੀਰੀਆ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਲਾਲ ਸਾਹਬ ਦੀ ਸਪੋਰਟਸ ਗਾਰਮੈਂਟ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ । ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਮੁਥਾਜ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਬਹੁਤ ਗ਼ੈਰਤਮੰਦ ਸਨ । ਕਿਸੇ ਅਹਮਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨ ਹੋਵੇ । ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖ਼ਿਆਲ ਰਖਦੇ ਵਾਲੇ ਸਨ । ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਾਇਆ । ਬਹੁਤ ਬਕਾਇਦਗੀ ਨਾਲ ਚੰਦਿਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰਖਣ ਵਾਲੇ, ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਮਾਨਵ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਇਬਾਦਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਖ਼ਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਅਤਿਅੰਤ ਡੂੰਘਾ ਸਨੇਹ ਸੀ । ਹਰ ਖ਼ੁਤਬੇ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਸਨ । ਸਦਰ ਸਾਹਬ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੱਦ ਮੈਂ ਖ਼ੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਅਗੱਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਢਕਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਲਗਦਾ ਹੈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾ ਸਾਹਬ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਖ਼ੁਤਬਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਆਪਣੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਦਾ ਅਤੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰੀ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ, ਛੱਡੇ ਹਨ ।

ਦੂਸਰੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਸਲੀਮਾ ਮੀਰ ਸਾਹਿਬਾ ਸਾਬਕ ਸਦਰ ਲਜ਼ਨਾ ਇਮਾਇਲੱਹ ਕਰਾਚੀ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਡਾਰ ਸਾਹਬ ਦੀ ਸੁਪਤੱਨੀ ਸਨ । ਇਹ ਵੀ 17 ਮਾਰਚ 2018 ਈ. ਨੂੰ 90 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਫ਼ੋਤ ਹੋਈ ਹਨ । ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮੀਰ ਇਲਾਹੀ ਬਖ਼ਸ਼ ਸਾਹਬ ਸਹਾਬੀ ਸਨ । ਸ਼ੇਖਪੁਰ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਜਰਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸੀ । 1904 ਈ. ਵਿੱਚ ਬੈਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਮਰੀਯੱਮ ਬੇਗ਼ਮ ਸਾਹਿਬਾ ਮਦਰਸਾਤੁਲ ਖਵਾਤੀਨ ਕਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸਨ । ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ੌਕ ਸੀ । ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਢੰਗਾਂ ਤੇ ਪਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਜ਼ਨਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਜੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ । 1981 ਈ. ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਨੇ ਆਪਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਦਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ । ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਜੱਦ ਮੈਂਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਦਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੁਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਈ । ਰੋ ਰੋਕੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਦੁਆ ਮੰਗੀ । ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਜਲਿਸੇ ਆਮਲਾ ਦੇ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਇਜਲਾਸ ਬੁਲਾਏ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਅਤੇ ਤੰਜੀਮ ਨਾਲ ਲਗਾਉ, ਇਸਲਾਮੀ ਆਚਰਣ ਆਪਨਾਉਣ, ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਜਿਹਾਦ ਕਰਨ,

ਅਣਉਚਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਣ ਉੱਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ । 1986 ਈ. ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਰਾਬੇ ਰਹਿਮਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਦਰ ਲਜਨਾ ਕਰਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ । 1986 ਈ. ਤੋਂ 1997 ਈ. ਤੱਕ ਅਪ ਨੇ ਸਦਰ ਲਜਨਾ ਕਰਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤਵ ਨਿਭਾਏ । ਲਜਨਾ ਕਰਾਰੀ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੇ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਠ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਦੋ ਮੁਜੱਲੇ ਆਪ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਏ । ਆਪ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਦਾਈ ਇਲਲੱਹ ਦੀ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਅਰੰਭ ਵੀ ਹੋਇਆ । ਇਸ ਤੋਂ ਹਜ਼ਰਤ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਰਾਬੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਆਪ ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹਨ, ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਆਵਾਂ ਉੱਠਦੀਆਂ ਹਨ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਆਪ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਆਪਦੇ ਮੁਖ਼ਲਸ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਤੇ ਆਖ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਤੀਫਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲ਼ਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਹਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਰਾਬੇ ਨੇ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਰਾਹਿਆ ਹੈ । ਇਕ ਪੱਤਰ ਹਜ਼ਰਤ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਰਾਬੇ ਨੇ ਲਿੱਖਿਆ ਕਿ ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਲਜਨਾ ਕਰਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤਿਅੰਤ ਅਕੀਦਤ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪਹੁੰਚੀ । ਮੈਂ ਆਪ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਅਕੀਦਤ ਦਾ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਿਆਈਆਂ ਤੋਂ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪ ਲਈ ਭਲਾਈ ਦਾ ਜਾਚਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਅਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵੱਡੀ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਪਰਤਾ ਦੇਵੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀਆਂ ਹਨ ।

ਚਾਰ ਬੇਟੀਆਂ ਦੇ ਬਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਟਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ । ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਾਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ । ਬਹੁਤ ਸਬਰ ਤੇ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੀ ਸਨ ਕਿ ਰੱਬ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਸੀ ਉਸਨੇ ਲੈ ਲਈ । ਹਰ ਸਮੇਂ ਦੁਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਨ । ਬੱਚੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਸੀਹਤ ਕਰਿਆ ਕਰਦੀ ਸਨ ਕਿ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾ ਦਾ ਦਾਮਨ ਕਦੇ ਨ ਛੱਡਣਾ, ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ । ਪਰਦੇ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਨ । ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇਖਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਵੀ ਨ ਲੱਗੇ ।

ਅਮਤੁਲਬਾਰੀ ਨਾਸਿਰ ਸਾਹਿਬਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਆਪਾ ਸਲੀਮਾ ਮੀਰ ਸਾਹਿਬਾ ਤੋਂ ਲਜਨਾ ਕਰਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੰਮੀ ਸੇਵਾ ਲਈ, ਆਪ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਪਰ ਆਪ ਦੀ ਫ਼ੌਂਡ ਮੈਂਬਰਜ਼ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਲਜਨਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਆਪ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਰਖਣਗੀਆਂ ।

ਅਮਤੁਨ ਨੂਰ ਸਾਹਿਬਾ ਕਰਾਰੀ ਤੋਂ ਲਿੱਖਦੀ ਹਨ ਕਿ ਸਲੀਮਾ ਮੀਰ ਸਾਹਿਬਾ ਅਥਾਹ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿਹਸਵਾਰਥ ਤੇ ਵਿਨਮ੍ਰਤਾ ਭਰਪੂਰ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਰਖਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਸਰਾਹੁਣ ਵਾਲੀ ਤੇ ਹਸਮੁੱਖ ਇਸਤਰੀ ਸਨ ।

ਕਰਾਰੀ ਦੀ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਇਸ਼ਾਅਤ ਲਿਖਦੀ ਹਨ ਕਿ ਆਪਾ ਸਲੀਮਾ ਮੀਰ ਸਾਹਿਬਾ ਨਾਲ 1986 ਈ. ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਸਾਦਾ ਤੇ ਵਿਨਮ੍ਰ ਸੁਭਾਵ ਪਾਇਆ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਰਾਰੀ ਦੀ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸਤਰੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਬਬ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੱਟ ਗਈ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕੁਛ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਾਨ ਹਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਰਾਬੇ ਰਹਿਮਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਲੀਮਾ ਸਾਹਿਬਾ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ

ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਾਨਾਈ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਵਫ਼ਾਤ ਪਾ ਗਈ । ਉਹਨਾ ਦੀ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਮਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ । ਸੋ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਕ ਸੰਦੂਕ ਮਿਲ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਮੁਬਾਰਕ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਪਤਰ ਸਨ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਅਵੱਲ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਨ । ਅਤੇ ਸੰਦੂਕ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੀ । ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਾਨਾਈ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ।

ਹਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹੋ ਲਿੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਕਾਰ ਵਾਲੀ, ਹੌਸਲੇ ਵਾਲੀ, ਸੂਝਵਾਨ ਤੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਸਲੰਗਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤੇ ਨੇਕੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ, ਨੇਕੀਆਂ ਦੀ ਤਲਕੀਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਆਪਣੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬਿਗਾਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਕਰਦੀ ਸਨ । ਰੱਬ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਸੀ । ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਉੱਪਰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸਨ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਜੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨੇਕੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਤੋਫ਼ੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ।

Khulasa Khutba Jumma 30.03.2018

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Tarnslated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)

Toll Free Shoba Noorul Islam-1800-3010-2131